

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Roučky a soudců JUDr. Petra Kuchynky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobce: J.H.**, bytem ... *zastoupeného JUDr. Jiřím Bydžovským, advokátem se sídlem Soudní 2107, 347 01 Tachov*, proti **žalovanému: Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, 140 96 Praha 4, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Celního ředitelství Plzeň ze dne **10.12.2009 č.j. 11602-2/2009-1601-21**,

t a k t o:

I. Návrh žalobce na upuštění od sankce pokuty uložené žalobci ve výši 1.000,- Kč rozhodnutím Celního úřadu Tachov ze dne 22.9.2009 č.j. 5163-12/2009-186100-021 ve spojení s rozhodnutím Celního ředitelství Plzeň ze dne 10.12.2009 č.j. 11602-2/2009-1601-21 se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení .

O d ů v o d n ě n í

Žalobou doručenou Krajskému soudu v Plzni dne 10.2.2010 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí Celního ředitelství Plzeň (dále též jen „*celní ředitelství*“) ze dne 10.12.2009 č.j. 11602-2/2009-1601-21 (dále též jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí Celního úřadu Tachov (dále též jen „*prvoinstanční správní orgán*“ nebo „*celní úřad*“) ze dne 22.9.2009 č.j. 5163-12/2009-186100-021 (dále též jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), kterým byla žalobci jednak uložena pokuta ve výši 1.000,- Kč za protiprávní jednání podle § 299 odst. 1 písm. a) a § 299 odst. 2 celního zákona, a dále uložena povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1.000,- Kč ve smyslu § 79 odst. 5 správního řádu.

Právní vztahy v oblasti celnictví byly upraveny zákonem č. 13/1993 Sb., celním zákonem, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*celní zákon*“).

Správní řízení bylo upraveno zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*správní řád*“).

Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*soudní řád správní*“ nebo „*s. ř. s.*“).

Soud pro úplnost uvádí, že v souvislosti s přijetím zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, se jako žalovaný správní orgán označuje Generální ředitelství cel.

[I] Žaloba, vyjádření žalovaného k žalobě

Žalobce namítal nesprávnost rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. Především brojil proti výroku prvoinstančního správního orgánu o tom, že by se svým jednáním dopustil správního deliktu, jakož i rozhodnutí o uložení pokuty a povinnosti nahradit náklady řízení. Žalobce byl toho názoru, že skutková podstata celního deliktu, tak jak byla uvedena ve správních rozhodnutích, mohla být z jeho strany naplněna jen za splnění dalších podmínek a předpokladů - vedle formálních znaků skutkové podstaty správního deliktu musí být naplněny i znaky materiální stránky deliktu. Správní orgán musí dále hodnotit stupeň společenské nebezpečnosti konkrétní osoby, která se dopustila protiprávního jednání. To vše má nepochybně vliv na to, zda jednání je správním deliktem, na výši a druh trestu. Správní uvážení správního orgánu o druhu trestu, např. o výši ukládané pokuty za správní delikt, pak musí v konkrétním případě odpovídat závažnosti spáchaného deliktu, době trvání protiprávního stavu, osobě delikventa a v neposlední řadě i případně způsobenému následku. Není bez významu ani to, zda došlo k spáchání deliktu opakovaně apod.

Podle žalobcova přesvědčení správní orgán k těmto otázkám nepřihlédl, meze jeho správního uvážení zůstaly nepovšimnuty, zejména tehdy, zda v daném konkrétním případě je vůbec možné uložit trest pokuty, tj. zda je nutné správní trestání, a následně pak, zda je nutné uložit povinnost k náhradě nákladů řízení. Žalobce zdůraznil, že se nikdy v minulosti, jako podnikatel, v rámci celního řízení nedopustil takového jednání, které by naplňovalo skutkovou podstatu správního deliktu, za který by byl následně postižen. Žalobce proto namítal nesprávné posouzení právní otázky, zda byla či nebyla naplněna skutková podstata správního deliktu, a dále vytýkal správnímu orgánu nesprávné posouzení významných a důležitých otázek, které správní orgán musí použít v rámci svého uvážení a je povinen vyhodnotit, pokud ukládá konkrétní pokutu. Žalobce byl přesvědčen, že i v případě ukládání pokuty za správní delikt je obecným principem, a to i s ohledem na stávající judikaturu (odkaz na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23.10.2008 č.j. 8 Afs 17/2007-100), užívat při posuzování trestnosti správních deliktů obecných principů a pravidel, jako v případě jednání zakládajících skutkové podstaty jednání podle trestního zákona. Obecně platí, že za správní delikt nelze posuzovat taková jednání, která nedosahují určité míry společenské nebezpečnosti pro společnost, a to ve vztahu k porušené povinnosti. Stejnými obecnými právními principy se v rámci správního uvážení řídí i celní orgány ostatních členů EU.

Přestože se žalovaný pokusil uvedené otázky zčásti vyhodnotit, a to v rámci prováděného řízení o uložení pokuty žalobci, neprovedl to zcela vyčerpávajícím způsobem. Nebylo tedy uspokojivým způsobem odůvodněno, jak celé jednání a případ žalovaný vyhodnotil co do míry společenské nebezpečnosti v okamžiku spáchání jednání, to vše s ohledem na celkovou hodnotu inkriminovaného zboží a z toho vyplývající výši celního dluhu. Prodlení s ohlášením a dodatečným splněním povinnosti učiněné žalobcem v trvání dvaceti dnů bylo zapříčiněno zdržením při dopravě zboží, žalobce neměl k dispozici doklady o zboží (faktury), balicí listiny apod., které čínský importér dodával postupně. Došlo tedy ke zdržení, které žalobce z větší části ovlivnit nemohl. Správní orgán se v rámci hodnocení celé věci a svého uvážení ve vztahu k ukládané pokutě nezabýval natolik zásadní otázkou, jakou je zánik nebezpečnosti činu pro společnost v důsledku nápravy protiprávního stavu učiněné žalobcem. Dobrovolné splnění povinnosti na straně žalobce a jeho aktivní postoj k věci, jakož i neexistence rizika opakovaného porušení chráněného zájmu, mělo při správném hodnocení vést správní orgán k použití podobného principu, kterým se řídí orgány činné v trestním řízení, tedy možného zániku trestnosti správního deliktu z důvodů zániku nebezpečnosti správního deliktu pro společnost.

Žalobce vyslovil přesvědčení, že se správní orgán těmito hledisky při rozhodování neřídil a zatížil svá rozhodnutí vadami, které vedly k vydání nesprávného rozhodnutí o naplnění skutkové podstaty správního deliktu. Nepřiměřeně a nesprávně bylo rozhodnuto o uložení pokuty a stanovení povinnosti k náhradě nákladů řízení.

Žalovaný se k věci vyjádřil v podání ze dne 23.4.2010, když argumentačně vyšel z obsahu napadeného i prvoinstančního rozhodnutí.

[III] Správní spis

Ze **správního spisu** se k věci ve stručnosti uvádí, že Celní úřad Plzeň zahájil dne 27.7.2009 s žalobcem správní řízení ve věci podezření ze spáchání celního deliktu podle § 298 odst. 1 a 2 celního zákona (oznámení o zahájení správního řízení ze dne 22.7.2009 č.j. 5163-4/2009-186100-021).

Celní úřad vydal dne 22.9.2009 pod č.j. 5163-12/2009-186100-021 prvoinstanční rozhodnutí, v němž skutečnosti, na jejichž základě byla žalobci mj. uložena pokuta ve výši 1.000,- Kč, popsal takto: „(...) Dne 17.06.2009 se na Celní úřad Tachov (...) dostavil účastník řízení a požádal o dodatečné doměření celního dluhu ze zahraničního zboží: 7 ks nabíječek baterií a 3 ks inventurů - měničů napětí, ke kterému do Protokolu o podaném vysvětlení č.j. 4707/2009-186100-022 ze dne 17.06.2009 uvedl, že je nalezl ve štěpkovačích na dřevo, dodaných mu v zásilce dne 28.05.2009 od čínské firmy Yancheng Jingwei International Group Co., Ltd. Tato zásilka byla propuštěna do režimu volného oběhu u celního úřadu v Hamburku prostřednictvím zástupce účastníka řízení Import Partner International Zollspedition GmbH (...). Ke zboží účastník řízení dále uvedl, že je objednal dne 30.11.2008 a neobdržel k němu předem žádné doklady a jeho dodání už ani neočekával. Dále uvedl, že jelikož každé vyclení zboží v Hamburku probíhá na základě jeho příkazu výše uvedenému zástupci, věděl, že toto zboží mu bylo dodáno bez vyclení. Ohlásit přijetí zahraničního zboží se rozhodl sám

po poradě se svou účetní. Na základě výše uvedeného byl dne 03.07.2009 (...) sepsán protokol o zjištěném důvodném podezření z porušení právních předpisů č.j. 5163/2009-186100-022, ve kterém bylo vysloveno podezření, že účastník řízení se dopustil celního deliktu podle ustanovení § 298 odst. 1 a 2 celního zákona, způsobem uvedeným v ustanovení § 293 odst. 1 písm. h) celního zákona, t.j., že účastník řízení přechovával zboží unklé dohledu celních orgánů. (...). Žalobce se proti prvoinstančnímu rozhodnutí odvolal podáním ze dne 12.10.2009. Žalovaný napadeným rozhodnutím odvolání zamítl a prvoinstanční rozhodnutí potvrdil.

[III] Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Při jednání uskutečněném u zdejšího soudu dne 20.12.2011 strany setrvaly na svých stanoviscích; zástupkyně žalobce doplnila návrh pro případ, že soud shledá žalobu nedůvodnou, tak, aby soud rozhodl, že se upouští od uloženého trestu, a to pokuty ve výši 1.000,- Kč, která byla uložena napadeným rozhodnutím. K návrhu žalobce byl proveden důkaz přečtením listiny veřejného ochránce práv ze dne 7.1.2010 adresované žalobci.

Krajský soud v Plzni rozhodl ve věci rozsudkem ze dne 20.12.2011 č.j. 30 Af 13/2010-49 tak, že **I)** žalobu zamítl, **II)** upustil od sankce pokuty uložené žalobci ve výši 1.000,- Kč, a **III)** uložil celnímu ředitelství povinnost nahradit žalobci jednu polovinu důvodně vynaložených nákladů řízení ve výši 5.320,- Kč. Soud mj. konstatoval, že „(...) *Není sporu o tom, že se žalobce dopustil jednání popsaného jako skutková podstata celního deliktu v § 293 odst. 1 písm. h) celního zákona. Prvoinstanční správní orgán okolnosti případu podrobně popsal ve svém rozhodnutí a žalobce takový průběh nezpochybnil. Odpovědnost za spáchání celního deliktu je koncipována jako odpovědnost objektivní (...), a proto celní orgány nepochybily, když dospěly k závěru, že z žalobcovy strany došlo k naplnění skutkové podstaty celního deliktu tak, jak je popsána v § 293 odst. 1 písm. h) celního zákona. Žalobcova argumentace o např. konkrétním stupni společenské nebezpečnosti osoby ve vztahu k naplnění skutkové podstaty se proto míjí s koncepcí odpovědnosti založenou celním zákonem. Celní orgán zkoumá pouze to, zda-li se právnická osoba nebo fyzická osoba - podnikatel dopustila některého z jednání, které je uvedeno v § 293 celního zákona. A k tomu v posuzované věci bezpochyby došlo. Závěrům celních orgánů tak v tomto směru není co vytknout. Stejně tak správní orgány nepochybily, když žalobci uložily povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1.000,- Kč, a to ve smyslu § 79 odst. 5 správního řádu. Podle tohoto ustanovení správní orgán uloží povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti. Celní orgány správně uzavřely, že žalobce porušil povinnost uloženou mu celním zákonem. Byl to tedy žalobce, kdo vyvolal zahájení celního řízení svým deliktním jednáním, a tak uložení mu povinnosti nahradit náklady takového řízení bylo zcela v souladu se správním řádem. Ten totiž správnímu orgánu takový postup ukládá jako povinnost, nedává mu prostor (v rámci správního uvážení) od takového kroku jakkoliv upustit (k tomu srov. znění příslušného ustanovení, podle něhož povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou správní orgán **uloží, nikoliv může uložit**). I v tomto směru soud shledal postup celních orgánů jako v souladu se zákonem. (...)*“. Soud dále dovodil, že v posuzované věci existoval prostor pro výrok, kterým by bylo upuštěno od sankce pokuty uložené žalobci ve výši 1.000,- Kč, k čemuž mj. uvedl: „(...) Soud je přesvědčen, že pokuta uložená v posuzované věci měla spíše

povahu formálního naplnění celního zákona. Jedinou věcí, kterou mohl žalobce v dané chvíli přímo ovlivnit, byla pouze doba, která uplynula od zjištění zboží do jeho předložení celním orgánům. Aktivní žalobcův přístup k věci a snaha o nápravu se nakonec obrátily proti němu a postavily ho do role pachatele, vůči němuž musí být uplatněna sankce. To je v rozporu s obecně chápanými principy spravedlnosti, a vzhledem k okolnostem případu je proto uložená pokuta nepřiměřeně přísná. Na základě uvedených důvodů tak soud nakonec rozhodl, že upouští od sankce pokuty uložené žalobci ve výši 1.000,- Kč. Tento výrok ovšem žalobce nezavazuje povinnosti uhradit vzniklé náklady správního řízení před celními orgány, neboť (jak je uvedeno výše) to byl on, kdo vyvolal zahájení celního řízení svým deliktním jednáním. (...)“.

Celní ředitelství brojilo proti uvedenému rozsudku kasační stížností.

Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28.2.2013 č.j. 9 Afs 18/2012-34 rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 20.12.2011 č.j. 30 Af 13/2010-49 ve výrocích II. a III. zrušil a věc tímto rozsahu vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Vyslovil přitom následující závazný právní názor: „(...) Hlavní námitkou stěžovatele je využití moderačního práva soudem. V posuzované věci použil krajský soud dle stěžovatele moderační právo v rozporu s ustanovením § 78 odst. 2 s. ř. s. a upustil od sankce v rozporu s pozitivní právní úpravou správního trestání celních deliktů.

Dle § 78 odst. 2 s. ř. s. rozhoduje-li soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil trest za správní delikt, může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle odstavce 1, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od něj nebo jej snížit v mezích zákonem dovolených.

Stěžovatel učinil na základě kasačních námitek předmětnou otázkou problematiku snížení či upuštění od sankce v mezích zákonem dovolených. Účelem a smyslem moderačního práva soudu je nahrazení správního uvážení o výši sankce soudním uvážením, které se musí pohybovat v intencích zákona a v rámci stejných zákonných mezí jako správní uvážení správního orgánu. Správní soud se tudíž musí při rozhodování o možnosti upustit od sankce za správní delikt řídit stejnými zákonnými východisky a stejnými pravidly, kterými se řídil sám správní orgán v době, kdy o sankci rozhodoval. Nedovoluje-li tedy zákon správnímu orgánu upustit od uloženého trestu, pak ani správní soud není nadán pravomocí od něj upustit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2009, č. j. 5 As 46/2008 – 50, obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2008, č. j. 6 As 48/2007 – 58).

Při využití moderačního práva dle § 78 odst. 2 s. ř. s. musí soud v souladu s výše uvedeným v případě rozhodování o potenciálním upuštění od sankce ověřit, zda jsou vůbec splněny zákonné podmínky pro vydání takového rozhodnutí. Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, krajský soud se touto otázkou zabýval. Dovodil přitom, že neobsahuje-li celní zákon ustanovení, které by výslovně zakazovalo upustit od potrestání ve věci správního deliktu dle § 293 odst. 1 písm. h) celního zákona, existuje zde v dané věci prostor pro soud, aby výrokem upustil od žalobci udělené sankce. Na podporu svého tvrzení soud použil analogii se zákonem o přestupcích, který ve znění do 31. 7. 2011 obsahoval výslovný zákaz upuštění od sankce u některých deliktů.

S tímto závěrem krajského soudu se však nelze ztotožnit. Soud byl při rozhodování o možnosti upustit od uložené sankce povinen posoudit, zda správní orgán mohl v jím vedeném řízení takové rozhodnutí v souladu se zákonem vydat. V posuzované věci byla sankce uložena dle § 293 odst. 1 písm. h), ve spojení s § 299 odst. 2 celního zákona, na jejichž základě bylo možné udělit žalobci pokutu až do výše 250 000 Kč. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem stěžovatele, že celní zákon ani jiný subsidiárně použitelný předpis neobsahuje ustanovení, které by umožňovalo celním úřadům upustit od ukládaných pokut.

Krajský soud dovedl možnost analogického použití institutu upuštění od sankce zakotveného zákonem o přestupcích, aniž se podrobněji zabýval její přípustností a odůvodněností jejího použití. Je nutno zdůraznit, že použití analogie je výjimečným postupem, přicházejícím v úvahu pouze při nemožnosti výkladu a aplikace právní normy jiným způsobem. V některých oblastech práva je analogie navíc zcela vyloučena, například v oblasti trestního práva při posuzování trestnosti činu a stanovení trestu. Obecně je možno konstatovat, že v oblasti veřejného práva je analogie přípustná jen zcela výjimečně, nikdy nesmí být jejím použitím zhoršeno právní postavení občana.

Použití analogie by v dané věci muselo být podmíněno existencí tzv. „mezery v zákoně“, zde konkrétně v celním zákoně. Neúplnost či nedokonalost právní úpravy však nelze konstatovat pouze z důvodu, že určitá situace není upravena. Za „mezeru v zákoně“, která by mohla být překlenuta použitím analogie, lze považovat pouze absenci úpravy, která zabráňuje logickému výkladu právního předpisu, či tvoří jinou překážku jeho aplikovatelnosti.

Nejprve je třeba podotknout, že zákon o přestupcích řeší výhradně delikty fyzických osob, avšak delikt spáchaný v právé posuzované věci je jiným správním deliktem fyzické osoby – podnikatele, u něhož je koncipována objektivní odpovědnost podobně jako u osob právnických (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2004, č. j. 3 As 3/2003 – 38). Jedinou možnost žalobce jak se vyhnout uložení pokuty za celní delikt by v tomto případě představoval institut liberace, tj. zproštění se odpovědnosti za správní delikt, což se zde nestalo.

Rozdíl obou právních předpisů tkví také ve skutečnosti, že zákon o přestupcích v obecné části, konkrétně v § 11 odst. 3 stanoví, že od uložení sankce lze v rozhodnutí o přestupku upustit, jestliže k nápravě pachatele postačí samotné projednání přestupku. Nutno zdůraznit, že celní zákon žádné takové ustanovení, jež by správní orgán opravňovalo k upuštění od trestní sankce v podobě uložené pokuty, neobsahuje. Jak je výše uvedeno, celní zákon upravuje odlišný typ postihů pro jiné subjekty nežli zákon o přestupcích, skutečnost, že zde není upravena možnost upustit od uložení sankce, nečiní tento zákon nesourodým a neaplikovatelným.

Obsahuje-li výslovně zákon o přestupcích v obecné části možnost upustit od pokuty, je z daného patrná vůle zákonodárce směřující k tomu, aby v určitých individuálních odůvodněných případech bylo od pokuty upuštěno. Stejně je tato možnost upravena i v dalších zákonech, v nichž správní orgán rozhoduje o sankcích dle zvláštních předpisů. Pro ilustraci

zdejší soud uvádí, že například ustanovení § 22 odst. 5 zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění platném do 31. 8. 2008, nebo ustanovení § 125 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění platném do 31. 7. 2010, výslovně (obdobně jako zákon o přestupcích) upravovala možnost správního orgánu od uložení sankce upustit. A contrario lze tedy dovodit, že nebyla-li v celním zákoně možnost upustit od pokuty explicitně uvedena, pak se jednalo o projev vůle zákonodárce, nikoliv o "mezeru v zákoně" odůvodňující výjimečné použití analogie.

Ustanovení čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a obdobně také čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod stanoví jeden ze základních principů právního státu, na jehož základě lze státní moc uplatňovat pouze na základě zákona, v jeho mezích a způsobem zákonem stanoveným. Tento ústavní požadavek v sobě zakotvuje nejen garanci ochrany před zneužitím státní moci, nýbrž také potřebu zákonného podkladu pro realizaci státní moci. Podkladem je myšlen právě právní předpis, který je fundamentem pro činnost správního orgánu (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 11. 1996, sp. zn. Pl.ÚS 14/96). V posuzovaném případě představuje právní podklad pro vydání rozhodnutí o uložení sankce za celní delikt celní zákon, který ustanovení o možnosti správního orgánu od sankce upustit neobsahuje. Jak již bylo popsáno výše, musí se správní soud při rozhodování o návrhu na upuštění od sankce řídit stejnými zákonnými podklady jako správní orgán, který o uložení sankce rozhodoval. Celní úřad neměl v tomto konkrétním případě možnost pokutu neuložit, či od ní upustit, proto toto oprávnění nemohl mít ani krajský soud.

Na základě výše uvedeného se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěrem stěžovatele ohledně nemožnosti upuštění od sankce ve věci celního deliktu dle § 293 odst. 1 písm. h) celního zákona. Kasační námitka je tedy důvodná.

Druhá část kasační stížnosti směřovala proti výroku o nákladech řízení. Hlavní problém stěžovatel spatřoval ve skutečnosti, že se krajský soud při rozhodování o výši nákladů řízení neřídil vyčíslením nákladů řízení provedeným žalobcem a přiznal mu náhradu nákladů řízení ve výši, kterou považoval za správnou a prokázanou. Nejvyšší správní soud byl tedy k námitce stěžovatele povinen rozhodnout, zda je soud návrhem úspěšného účastníka řízení na přiznání nákladů řízení vázán, nebo může rozhodnout i o přiznání vyšší částky nákladů řízení.

Dle ustanovení § 104 odst. 2 s. ř. s. kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu, je nepřípustná. V právě posuzované věci však stěžovatel mimo výrok o náhradě nákladů řízení namítal také samotnou meritorní nezákonnost rozsudku krajského soudu. Tato kasační námitka je proto dle Nejvyššího správního soudu přípustná.

Pravidla pro stanovení náhrady nákladů řízení před soudem jsou upravena v § 60 odst. 1 s. ř. s.: Nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů. O povinnosti účastníka řízení nahradit náklady řízení před soudem účastníkovi, který měl ve věci být jen částečný úspěch, nerozhoduje tedy soud na základě

návrhu tohoto účastníka, jimž své náklady vyčíslí, nýbrž ex officio po přihlédnutí ke všem okolnostem konkrétního případu (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. I. ÚS 654/03).

Z výše uvedeného plyne, že účastníku řízení, který měl ve věci úspěch, lze přiznat náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil. Z odůvodnění napadaného rozhodnutí je zřejmé, že krajský soud ve vyúčtování nákladů řízení podaného zástupcem žalobce zjistil nedostatky, neboť výše částky účtované za jeden úkon právní služby neodpovídala vyhlášce Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v platném znění. Krajský soud ze spisu ověřil, že žalobcem byly důvodně vynaloženy následující náklady: zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč, odměna advokáta za tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsání a podání žaloby a účast na jednání soudu) každý ve výši 2 100 Kč, náhrada hotových výdajů za tři úkony právní služby po 300 Kč za každý úkon. Vzhledem k tomu, že žalobce byl v soudním řízení zastoupen advokátem, který je plátcem daně z přidané hodnoty dle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění, byla žalobci přiznána také částka ve výši odpovídající této dani, tj. 1 440 Kč. Na základě tohoto výpočtu krajský soud stanovil náklady řízení ve výši 10 640 Kč, které vzhledem k pouze částečnému úspěchu žalobce snížil na polovinu, tj. na 5 320 Kč. Nejvyšší správní soud v tomto postupu neshledal rozpor se zákonem. Krajský soud je v rámci rozhodnutí dle § 60 odst. 1 s. ř. s. povinen stanovit částku odpovídající nákladům řízení před soudem, které účastník mající úspěch ve věci důvodně vynaložil. Jak je výše uvedeno, soud ve správním soudnictví není při posuzování výše důvodně vynaložených nákladů řízení nijak omezen návrhem účastníka či jeho zástupce, ten slouží pouze jako podklad pro konečný závěr soudu. V projednávané věci navíc krajský soud nezměnil počet či obsah úkonů právní služby provedených zástupcem, pouze těmto úkonům přiřadil správnou tarifní hodnotu odpovídající platným právním předpisům. Jestliže tedy krajský soud dospěl k závěru o jiné výši nákladů řízení, který řádně odůvodnil a odpovídá příslušné právní úpravě, nelze tento závěr označit za nezákonný pouze z důvodu, že výsledná částka je odlišná od původního vyčíslení nákladů provedeného zástupcem.

V právě posuzovaném případě je však třeba podotknout, že na základě výše uvedeného krajský soud nemohl od uložené pokuty upustit, a proto bude muset na základě žalobních námitek přezkoumávat zákonnost a přiměřenost pokuty nově. S ohledem na výsledek soudního řízení a míru úspěchu obou účastníků řízení ve věci bude nutno znovu rozhodnout i o povinnosti k náhradě nákladů řízení a jejich výši. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že od pokuty může soud upustit pouze v případech, kdy je k takovému kroku zákonem zmocněn i správní orgán, který o pokutě rozhodoval. V tomto případě krajský soud upustil od sankce uložené žalobci v rozporu s ustanovením § 78 odst. 2 s. ř. s., což mělo za následek nezákonnost výroku II. rozsudku ze dne 20. 12. 2011, č. j. 30 Af 13/2010 – 49, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem. Proto jej Nejvyšší správní soud ve výroku II. a III. zrušil podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V tomto dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu a bude se zabývat otázkou přiměřenosti pokuty uložené žalobci v mezích moderačního práva ve smyslu ustanovení § 65 odst. 3 s. ř. s. a § 78 odst. 2 s. ř. s. (...)“.

[IV] Nové posouzení věci krajským soudem

Soud předně konstatuje, že po zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu rozhodl ve věci, oproti původnímu rozhodnutí, kterému předcházelo jednání konané dne 20.12.2011, bez nařízení jednání, přičemž tento postup má oporu v judikatuře Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26.4.2012 č.j. 2 As 147/2011-183). Krajský soud totiž v novém rozhodnutí respektoval závazný právní názor Nejvyššího správního soudu a samotné projednání věci by nemělo pro osud žaloby před krajským soudem žádný význam. Rovněž shromážděný skutkový základ byl pro řádné posouzení věci dostatečný.

Podle § 110 odst. 3 s.ř.s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je **krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.**

Nejvyšší správní soud ponechal v právní moci I. výrok původního rozsudku zdejšího soudu, kterým byla žaloba zamítnuta. Krajský soud v Plzni se tak dále zabýval pouze žalobcovým návrhem na upuštění od uložené pokuty, resp. otázkou náhrady nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud zavázal krajský soud zabývat se otázkou upuštění od uložené pokuty ve smyslu § 65 odst. 3 s. ř. s. a § 78 odst. 2 s. ř. s.

Podle § 65 odst. 3 s. ř. s. rozhodl-li správní orgán o uložení trestu za správní delikt, může se ten, jemuž byl takový trest uložen, žalobou domáhat též upuštění od něj nebo jeho snížení v mezích zákonem dovolených.

Podle § 78 odst. 2 s. ř. s. rozhoduje-li soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil trest za správní delikt, může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle odstavce 1, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, **upustit** od něj nebo jej **snížit** v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán, a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil, a **navrhl-li takový postup žalobce v žalobě.**

Žalobce v souzené věci **navrhoval upuštění od uložené pokuty**, což vyplývá jak z kontextu žaloby, tak z požadavku učiněného při jednání soudu, kde žalobce k tomu uvedl: „(...) *navrhuji, aby soud rozhodl tak, že se upouští od uloženého trestu, a to pokuty ve výši 1.000,- Kč, která byla uložena napadeným rozhodnutím.* (...)“.

Prostor krajského soudu byl tak limitován – na jedné straně výslovným žalobcovým návrhem na (pouze) upuštění od pokuty, na druhé straně jednoznačným závěrem Nejvyššího správního soudu o nemožnosti upuštění od pokuty v dané věci. A protože se žalobce domáhal postupu, který v jeho případě nemohl být aplikován, zdejší soud, respektujíc zásadu dispoziční a zásadu vázanosti právním názorem vysloveným kasačním soudem, rozhodl tak, že se žalobcův **návrh na upuštění od sankce pokuty uložené mu ve výši 1.000,- Kč rozhodnutím Celního úřadu Tachov ze dne 22.9.2009 č.j. 5163-12/2009-186100-021 ve spojení s rozhodnutím Celního ředitelství Plzeň ze dne 10.12.2009 č.j. 11602-2/2009-**

1601-21 zamítá, a to ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s. (s odkazem na § 110 odst. 3 s. ř. s.) per analogiam.

[V] Náklady řízení

Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první soudního řádu správního právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Stran řízení o žalobě se žalovaný práva na náhradu nákladů řízení vzdal a v řízení o kasační stížnosti mu žádné důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly. Proto bylo rozhodnuto, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení (o žalobě i o kasační stížnosti) nepřiznává.

P o u č e n í : *Proti tomuto rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, je kasační stížnost nepřipustná; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. V takovém případě lze proti tomuto rozhodnutí podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.*

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost, kromě obecných náležitostí podání, musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Plzni dne 26. dubna 2013

JUDr. Václav Roučka, v.r.

Za správnost vyhotovení:
Helena Kovářiková

předseda senátu